

Flere internasjonale studenter til Norge – hvorfor?

STUDENTMOBILITET: I Forskerforum nr. 9/2009 reiste Svein Arild Pedersen spørsmål ved hvorfor det ikke kommer flere internasjonale studenter til Norge. Bildet av Norge som en sinke når det gjelder rekruttering, slik det tegnes i Pedersens innlegg, må imidlertid nyanseres. For det første er sammenlikningene Pedersen foretar, basert på et til dels misvisende tallmateriale. For det annet må immobiliteten til Norge ses i sammenheng med de politiske målene for mobilitet og internasjonalisering. Om vi bruker et mer dekkende tallmateriale og ser mobilitet i sin rette kontekst, framstår ikke Norge som noen sinke på området i sammenlikning med relevante land.

Pedersen viser til OECD-rapporten *Education at a Glance*, der det fremgår at såkalte internasjonale studenter utgjør 2,2 prosent av den norske studentmassen, mot henholdsvis 5,5 og 5,4 prosent for Danmark og Sverige og 4,1 prosent

som har hjemmeadresse i et annet land. Fordi studenter med opphold utover seks måneder plikter å registrere seg med fast bopelsadresser i Norge, er bare en liten del av de reelt mobile studentene med i statistikken.

Et mer presist bilde for Norges del får man ved å ta utgangspunkt i UDIs tildelinger av tillatelser for studieopphold og tilgjengelig statistikk over nordisk mobilitet. Etter en slik beregning var andelen internasjonalt mobile studenter i Norge i 2008 om lag 4,5 prosent, mot de 2,2 prosentene OECD-rapporten oppgir. Tallet på internasjonale studenter har også økt jevnt over flere år, både i absolutte tall og som andel av studentpopulasjonen. I perioden 2004–2008 var det en økning i antall internasjonale studenter på over 50 prosent.

Når Pedersen med grunnlag i OECD-rapporten spør hvordan Finland kan rekruttere langt flere studenter fra andre land enn hva

lutte tall og også som andel av studentpopulasjonen. Ifølge OECDs rapport utgjør de utenlandske studentene 9 prosent av studentene i Danmark og 10,3 prosent av studentene i Sverige. Sverige og Danmark er imidlertid større og mer kjente land internasjonalt, med større institusjoner. En større andel av internasjonale studenter reiser til store nasjoner enn til de mindre, dette er et mønster vi ser igjen globalt.

Norge har klare mål når det gjelder immobilitet og rekruttering av internasjonale studenter. Målet er ikke kvantitet, men kvalitet. Hvis målet var å rekruttere så mange studenter som mulig, kunne vi gjøre som våre nordiske og europeiske kolleger; å delta på rekrutteringsmesser i Kina og India hvor det for tiden er stor etterspørsel etter internasjonal utdanning. Dette er hva Danmark og mange andre europeiske land gjør etter innføringen av skolepenger, hvor evenisrekruttering naturlig nok får større betydning.

Som Pedersen påpeker i sitt innlegg, har SIU siden 2005 hatt et nasjonalt ansvar for profilering av Norge som studie- og forskningsland. Gjennom merkevaren Study in Norway jobber SIU for å bidra til økt synlighet på det internasjonale utdanningsmarkedet. Arbeidet er komplementært til institusjonenes eget markedsførings- og rekrutteringsarbeid. I tråd med kunnskapspolitiske prioriteringer har vi satset spesielt på USA, Canada, Tyskland og Frankrike. Dette arbeidet, som er et supplement til de norske institusjonenes betydelige egeninnsats, har ført til at antallet studenter fra disse landene har steget jevnt og trutt de siste årene.

Norske universiteter og høyskoler har et bredt tilbud med undervisning på engelsk i dag, om lag 200 masterprogrammer tilbys på engelsk og hundrevis av kurs på bachelor, master og ph.d.-nivå. Undervisning på engelsk er, som

Pedersen påpeker, viktig for å tiltrekke internasjonale studenter. Det viser også en undersøkelse SIU gjorde blant 1100 internasjonale studenter i Norge høsten 2008. Åtte av ti respondenter oppga studietilbud på engelsk som viktigste grunn for å velge Norge som studieland, deretter kom kvalitet på utdanningen, Norges gode omdømme som studie- og forskningsdestinasjon samt norsk natur. På den annen side blir studentene vi møter, gjerne overrasket når de oppdager det store engelskspråklige tilbudet og blir klar over at norske institusjoner i regelen ikke innkrever studieavgifter.

Vi er enige i Svein Arild Pedersens budskap om at det er nødvendig med en felles nasjonal innsats. Forutsetningen for dette er at vi har en klar felles oppfatning om hva som er målsettingen med internasjonal studentrekruttering, og hvordan vi best kan samarbeide for å nå disse målene.

BENTE TEIGEN GUNDERSEN, ARNE HAUGEN OG MARGRETE SØVIK,
Senter for internasjonalisering av høgre utdanning (SIU)

«Bildet av Norge som en sinke når det gjelder rekruttering, må nyanseres»

av studentmassen i Finland. En internasjonal student defineres som en som har reist til et gitt land med det formål å studere. Studenter med utenlandsk statsborgerskap er ikke nødvendigvis kommet i studieøyemed. Denne gruppen overlapper derfor ikke nødvendigvis med gruppen av internasjonale studenter. Det er en svakhet ved tallene at ulike land beregner statistikken over internasjonale studenter på litt ulikt vis. For Norges del vet vi også at Statistisk sentralbyrå rapporterer på en måte som gjør at flertallet i den tenkte målgruppen ikke omfattes av tallene: Tallene rommer kun studenter

Norge gjør, er problemstillingen trolig feil. Ved nærmere lesning av tallene i OECD-rapporten går det nemlig fram at mange av de innreisende studentene til Finland ikke har utenlandsk statsborgerskap. Tallet på studenter i Finland med utenlandsk statsborgerskap (3,3 prosent) er lavere enn de om lag 4,5 prosent reelt mobile utenlandske studentene i Norge og vesentlig lavere enn antall studenter i Norge med utenlandsk statsborgerskap (7,3 prosent).

Sverige og Danmark har både flere internasjonale studenter og flere studenter med utenlandsk statsborgerskap enn Norge, i abso-

Tjenesteforsømmelse eller fritidssysself?

FORMIDLING: Det siste årets debatt om arbeidstid og mulig tidsregistrering i UH-sektoren har budt på et rikt innslag av begrepsforvirring og uklarheter. Det har ikke alltid vært like lett å få tak i forskjellene, og betydningen av dem, mellom arbeidsmiljølov og hovedtariffavtale eller mellom